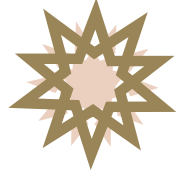

Yıldız Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Yıldız Social Sciences Institute Journal
Web sayfası bilgisi: <https://ysbed.yildiz.edu.tr>
DOI: 10.14744/ysbed.2025.00002

Orijinal Makale / Original Article

Türkiye’de Atatürk dönemi halk ve çocuk eğitimi bağlamında Anadolu Gazetesi haberlerinde kadın ve çocuk

Women and children in Anadolu Newspaper news in the context of public and child education during Atatürk's period in Turkey

Mustafa KILINÇ

Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Amasya, Türkiye
Amasya University, Faculty of Education, Amasya, Türkiye

MAKALE BİLGİSİ

Makale Hakkında
Geliş tarihi: 31 Aralık 2024
Revizyon tarihi: 11 Mayıs 2025
Kabul tarihi: 16 Haziran 2025

Anahtar kelimeler:

Atatürk dönemi, Halk ve çocuk eğitimi, Anadolu Gazetesi, kadın ve çocuk.

ARTICLE INFO

Article history
Received: 31 December 2024
Revised: 11 May 2025
Accepted: 16 June 2025

Keywords:

Public and child, Education in the Atatürk era.

ÖZ

Bu çalışmanın amacı; yazılı basın olarak gazetelerin Türkiye’de halk eğitimi ve çocuk eğitimi açısından Anadolu Gazetesinin 1935 yılı yayımlanan gazete haberlerinde verilen içeriğin ifade edilerek yazılı basının halk ve çocuk eğitimindeki önemini açığa çıkarmaktır. Tarama modeliyle gerçekleştirilen bu araştırma, Türkiye’de Atatürk dönemi halk ve çocuk eğitimi bağlamında Anadolu gazetesi haberlerinde kadın ve çocuk, eğitim açısından Anadolu Gazetesinin 1935 yılı yayımlanan gazete haberlerinde verilen içeriğin ifade edilerek yazılı basının halk ve çocuk eğitimine katkı sunduğunu ortaya koyan betimsel bir araştırmadır. Bu araştırmada nitel veri toplama tekniklerinden doküman incelemesi kullanılmış ve elde edilen veriler doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak incelemeye alınan veriler; Anadolu Gazetesinin 1935 yılı yayımlanan gazete haberleri, konu ile ilgili telif eserlerden temin edilmiştir. Araştırmada incelenen gazete haberlerindeki, kadın ve çocukla ilgili yazılar magazin haberlerinden ziyade bilgi verici yazılar inceleme konusu olmuştur. Eldeki veriler anlam bütünlüğü açısından tasnif edilerek çalışma biçimlendirilmiştir. Bu çalışmada; aile saadetine, ailede, ahlaki bir kadın ve erkek eşitliği ile mümkün olacağı, Türk aile yapısının dünyada en sağlam ve en iyi aile olduğu, Atatürk döneminde Türk kadınlarına çok geniş bir istikbal ufku açıldığı, Türk kadınlarının siyasi özgürlükte Avrupa kadınlarını geride bıraktığı gazete yazılarında vurgulanan konular olduğu görülmüştür. Ayrıca ailede çocuk terbiyesinde en önemli rolün annede olduğu, çocuğa dayak atılmaması, hiddetlenmemesi gerektiği, çocuğun düşündürülmesi gerektiği, Türk çocuğunun Türk devriminin canlı ölkü sembolü olduğu gazete yazılarında vurgulanan diğer konular olmuştur.

Atıf için yazım şekli: Kılınç M. Türkiye’de Atatürk dönemi halk ve çocuk eğitimi bağlamında Anadolu Gazetesi haberlerinde kadın ve çocuk. Yıldız Sos Bil Ens Der 2025;9:1:9–14.

ABSTRACT

The purpose of this study; The aim of this study is to reveal the importance of printed media in public and child education by expressing the content given in the newspaper news published

* Sorumlu yazar / Corresponding author

*E-mail address: mustafa.kilinc@amasya.edu.tr

Bu makale; Türkiye’de Atatürk Dönemi Halk ve Çocuk Eğitimi Bağlamında Anadolu Gazetesi Haberlerinde Kadın ve Çocuk isimli (24.11.2023-25.11.2023), Yayın Yeri: IV. Uluslararası Türk Uygarlığı Kongresi IV. International Congress of Turkish Civilization’da sunulan bildirinin genişletilmiş haliyle oluşturulmuştur.

Published by Yıldız Technical University, İstanbul, Türkiye

This is an open access article under the CC BY-NC license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).

in Anadolu Newspaper in 1935 in terms of public education and child education in Turkey. This research, carried out with the survey model, is a descriptive research that reveals that the written press contributes to public and child education by expressing the content given in the newspaper news published in Anadolu Newspaper in 1935 in terms of women and children in the news of Anadolu newspaper in the context of public and child education during the Atatürk period in Turkey, and in terms of education. In this research, document analysis, one of the qualitative data collection techniques, was used and the obtained data was examined by document analysis method. The data examined as a data collection tool in the research; Newspaper news published in Anadolu Newspaper in 1935 were obtained from copyrighted works on the subject. In the newspaper news examined in the research, articles about women and children were the subject of analysis rather than magazine news. The study was formatted by classifying the available data in terms of semantic integrity. In this study; It has been seen that family happiness is possible with moral equality of men and women in the family, that the Turkish family structure is the strongest and best family in the world, that Turkish femininity opened a very wide horizon of independence during the Atatürk period, and that Turkish women left European women behind in political freedom. These were the issues emphasized in newspaper articles. . In addition, other emphasized topics in the newspaper articles were that the mother has the most important role in raising children in the family, that the child should not be beaten or angered, that the child should be made to think, and that the Turkish child is the living ideal symbol of the Turkish revolution.

Cite this article as: Kılınç M. Women and children in Anadolu Newspaper news in the context of public and child education during Atatürk's period in Turkey. Yıldız Sos Bil Ens Der 2025;9:1:1–14.

GİRİŞ

Kadın, aile içinde eş, anne, babaanne, annesene, hala, teyze gibi rollere sahiptir. Türkiye'de cumhuriyet dönemi anneye verilen önem artmıştır. Bu dönemde modern, sağlıklı aileler yeniden inşa edilmeye çalışılmıştır. Kadın, ahlaki değerlerle birlikte kültürlü bireyler olarak yetiştirilmeye çalışılmıştır. Cumhuriyet döneminin en önemli sosyal meselelerinden bir diğeri de çocuk olmuştur. “Çocuk, bebeklik ile ergenlik arasındaki gelişme döneminde bulunan oğlan veya kız olarak tanımlanmaktadır”. Çocuk, sağlam ve güçlü olmalıydı. Bu dönemde çocuk vatan için kıymetliydi ve bu bağlamda çocukların belirli bir ideale göre terbiye edilmesine çalışılmıştır (Çakır, 2019, s.29-32,34,39,46).

“Viktor Hugo, Medeniyetin kemal derecesi, çocuğa ve kadına hasredilen sevgi ve saygı ile ayan olur, takdir olunur, diyor. Yeni ve canlı Türkiye için çocuk ve kadın ihmal edilmiş değildir” (Anadolu Gazetesi, 17 Ağustos, 1935:3). Bu dönemde Türk kadınının modernleşmesinde ve eğitiminde en etkili kurumlardan biri hiç şüphesiz okullar olmuştur. Bu okullardan bazılarının en önemli gayesi de çağdaş Türk kadını yetiştirme projesi olmuştur (Doğan, Kılınç, 2020:2371). Türkiye’de toplumun eğitilmesinde okulların da en büyük destekçisi basın olmuştur.

Amaç

Bu çalışmanın amacı; yazılı basın olarak gazetelerin Türkiye’de halk eğitimi ve çocuk eğitimi açısından Anadolu

Gazetesinin 1935 yılı yayımlanan gazete haberlerinde verilen içeriğin ifade edilerek yazılı basının halk ve çocuk eğitimindeki önemini açığa çıkarmaktır.

Yöntem

Araştırma, tarama modeliyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma, Türkiye’de Atatürk dönemi halk ve çocuk eğitimi bağlamında Anadolu gazetesi haberlerinde kadın ve çocuk, eğitim açısından Anadolu Gazetesinin 1935 yılı yayımlanan gazete haberlerinde verilen içeriğin ifade edilerek yazılı basının halk ve çocuk eğitimine katkı sunduğunu ortaya koyan betimsel bir çalışmadır. Bu çalışmada nitel veri toplama tekniklerinden doküman incelemesi kullanılmış ve elde edilen veriler doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak inceleme-ye alınan veriler; Anadolu Gazetesinin 1935 yılı yayımlanan gazete haberleri, konu ile ilgili telif eserlerden temin edilmiştir. Eldeki veriler anlam bütünlüğü açısından tasnif edilerek çalışma biçimlendirilmiştir.

ARAŞTIRMA VE BULGULAR

Anadolu Gazetesinin¹ 1935 yılı yayımlanan gazete haberlerinde verilen içeriğin ifade edilerek yazılı basının halk ve çocuk eğitimindeki önemini açığa çıkaran bu çalışmada; Anadolu Gazetesinin, 1935 yılı yayımlanan gazete haberlerindeki kadın ve çocukla ilgili değerlendirmeler sunulmuştur.

¹ Anadolu Gazetesi; İttihat gazetesinin devamı olarak 6 Aralık 1911 tarihinde İzmir’de yayın hayatına başlamıştır. Gazete İttihat Terakki Cemiyeti’nin İzmir’deki yayın organı olarak görülmüştür. Gazetenin ismi Selanik’te çıkarılan Rumeli gazetesinin muadili olarak Anadolu olmuştur. Cumhuriyet politikalarının savunucusu olan gazete 1954 yılında yayın hayatına son vermiştir (Kaya, Atatürk Ansiklopedisi, 11.05.2025).

Çocuk ve Halk Terbiyesi Bakımından Gazeteler

Anadolu Gazetesinde yayımlanan Bir Pedagogun Düşünceleri: Çocuk ve Halk Terbiyesi Bakımından Gazeteler başlıklı yazıda; Eskiden eğitim işi, okul işi olarak kabul edilirdi. Okul harici etkiler önemsiz sayılırdı. Yirminci yüzyılda bu anlayış değişti. Büyük sanayi devri, milyonlarca insanı şehirlere topladı. Sinemalar çeşit çeşit zevk ve eğlence yerleri kahvehaneler, barlar spor cemiyetleri siyasi grupların kurdukları yapılanmalar hep halk ve gençlik üzerinde şuurlu veya şuursuz etki yapmaktadır. Bütün bu etkilerle beraber halka ve gençliğe etki yapan faktör kitaplar ve matbaadır (Anadolu Gazetesi,1935:4).

Gazeteler ve mecmualar bir taraftan yetişkin neslin fikirlerine, hayat anlayışlarına yol gösteren kaynaklardır. Bu bakımdan hayatın önemli parçalarını sunan ve halk ve gençlik üzerinde büyük etkiye sahip; gazete ve matbuaya devletin kayıtsız kalması düşünülemez. Gençler, yetişkinler gibi gazetenin her sayfasına ilgi göstermemekle birlikte, gençleri ilgilendiren konular çoktur. Heyecanlı haberler, cinayetler, cinayet ve hırsızlık davaları, dikkat çeken ilanlar, şehvet uyandıran resimler ve hikayeler, gülünç fıkralar bunlara örnektir. Bazı kimseler, kötü etki yapma ihtimaline karşı çocuklara gazete okumayı yasaklamaktadırlar. Bu durum gazetelerin gizil okunmasını teşvik etmekten ve gazetelerin daha dikkatli okunmasından başka bir sonuç vermez (Anadolu Gazetesi,1935:4).

Bu durum karşısında yapılması gereken; gazeteleri, gençlerin ve halkın üzerinde olumlu etki yapacak şekle getirmek ve olumsuz etkilerinin mümkün mertebe azaltılmasıdır. Bunun matbuat hürriyeti ile hiçbir alakası yoktur. Devlet, üç, beş gazetecinin yanlış tefsir edilen hürriyetini tatmin etmek için vatandaşların ve özellikle gelecek neslin manevi perişanlığına onay veremez (Anadolu Gazetesi,1935:4). Matbuat okulların en büyük yardımcısıdır. Gazeteler bir yandan da canlı tarih ve içtimaiyat dersidir. Çocuk bugünkü hayatın ana hatlarını gazetelerde okur ve onun manasını anlayabilir. İnsan matbuat aracılığıyla ve diğer ülkelerle karşılaştırma yolu ile, kendi memleketinin zayıf ve kuvvetli yanlarını kavrama yeteneğini kazanabilir (Anadolu Gazetesi,1935:4).

Matbuatın bir diğer büyük faydası da halka kazandırılması gereken fikirlerin sürekli olarak halka kazandırılmasıdır. Hele idari, içtimai ve iktisadi alanlarda birçok inkılaplar ve yenilikler yaratmış olan Türkiye Cumhuriyeti ve Yeni Türk Devleti için bu mutlak zorunluluktur. İnkılap prensiplerini ve yeniliklerini aydın kitleye anlatmak ve kabul ettirmek kısmen kolaydır. Çünkü bunlar eskilerin zararlarını yenilerle kıyaslayabilecek kabiliyettedirler. Fakat görgüleri ve alışkanlıkları duyarsızlaşmış bulunan halk için durum başkadır. Bunlar, her yenilik karşısında eski alışkanlıklarının sarsılması olarak bunlar bir elem hissi ile karşılaşırlar. Bu onlar için bir iç sarsıntıdır. Yeniliklerden rahatları bozulmuş ve hususi menfaatleri zararı uğramış bulunan birtakım fasideler ise halkın bu tabii ve muvakkat sarsıntılarından çok defa istifade etmeğe çalışırlar. Her yenilik karşısında beliren bazı reaksiyonların bir izah sebebi de

budur. Bunun için inkılapçı Türkiye matbuatının görevi; esas teşkilat kanununun belli başlı prensiplerini ve inkılap umdelerini bıkmadan halkın anlayacağı şekilde anlatmaktır. Bu, prensiplerin halk tarafından anlaşılması ve benimsenmesi demektir. Bu anlayışa önem vermeyen ülkeler er geç bunun cezasını görürler (Anadolu Gazetesi,1935:4).

Halk ve Çocuk Eğitimi Bağlamında Anadolu Gazetesi Haberlerinde Kadın ve Çocuk

“Kadınlar cumhuriyet kurumuna koyu, karanlık bir tutsak çağından geçtiler” (Anadolu Gazetesi 2 Kanunusani 1935:1,6). Çocukluk dönemi, hayatın en gamsız, en parlak olduğu dönemdir. Çocukluk devamlı bir bayramdır. Hatta bu bayramdan hiçbir şey kaybetmemek için, çocuk, gecele ri zorla yatar sabahleyin erkenden, neşe içinde, hayat dolu olarak uyanır. Gözlerin uykudan uyanması, yıldızların doğması gibidir. Bulutsuz gözlerinde yaşamak, öğrenme zevki görülür. İşte bu sonsuz neşenin ve sınırsız saadetin müthiş bir düşmanı vardır... Çocuğun etrafındakiler. Evet, çocuğun etrafındakilerin özellikle annenin usululuk anlayışı çocuğun bağırması, oynamaması, gülmemesi olursa çocuğun zengin duygusu, masum neşesi biter. Bu tehlikenin başka bir boyutu da çocuk büyüyünce, çocuğun hayatına karışmamasıdır. Çocuğun arkadaşlarından başka, duygularını söyleyebileceği bir dost ihtiyacı vardır. İşte anne çocuğun aranan samimi dostu olabilmelidir. Anne ne kadar üzgün olursa olsun, çocuğu yararına ona gülümseyebilmelidir. Çocuk gençliğinden olumlu hatıralar saklayabilmek için çocukluğunu mutlu geçirmelidir. Çünkü hayatın ilk yılları, insanların yaşamında önemli bir etki olarak sonraki yaşamı etkiler. Annenin mutlu veya mutsuz olması, çocuğun hayatını etkilemektedir. Anne, çocuğu ile olan ilişkilerini sürdürmeli ki çocuk yirmili yaşlara geldiğinde annesi onun en sadık dostu olabilsin. Böyle olmaz da anne çocuğun hayatı ile ilgilenmezse, sonraki yıllarda çocuğu ile olan bağların koptuğunu ve çocuğun anneden sakladığı sırların olduğunu üzümlere yaşar. (İştar, 25 Nisan 1935:2).

“Çocuğa kalkan el, geleceği tokatlıyor demektir. Arda sevgisi, çocuk için en önemli gönençli dirim sigortasıdır. Çocuksuz ev çiçeksiz bahçeye benzer. Dünyaya çocuk getirmek kadar kolay çocuğu yetiştirmek kadar zor bir iş yoktur. Çocuk açsa beslenmeli, hasta ise ilgilenilmeli, geri kalmışsa ilerletilmeli, yoldan çıkmışsa doğru yola getirilmeli, kimsesiz ise korunmalı ve barındırılmalıdır. Çocuk yarınki yaşama gücümüzdür, çocuk ne kadar iyi yetişirse geleceğimiz o kadar iyi olur. Türk çocuğu, Türk devriminin canlı ülkü sembolüdür. Çocuk insel dirimin hocasıdır: samimiyet, sevgi, saygı, özverinin canlı örneğidir. Çocuk insel dirimin ilkbaharıdır. Ona bugünlerini mutluluk içerisinde yaşatmak baş yükümüzdür. Çocuk sevgisi arda, yurt ve ulus sevgisinin en pürüzsüz aynasıdır. Çocuk neşeden yaratılmış bir candır. Kadına saygı kadar çocuk sevgisi de önemlidir. Aşk biter, zenginlik biter, sağlık elden gidebilir, sadece çocuk sevgisi, bizi dünyaya bağlayan en tatlı bağ olarak kalır. Çocuk için en iyi beşik anne kucağı, en iyi terbiye yeri de arda ocağıdır. Çocuk siyaseti ulusal savlarımızın başında gelir. Çocuk çiçeklerin en çok

ve sürekli bakıma muhtaç olanıdır. Çocuk tabiatın en güzel çiçeğidir. Çocuğa hiçbir zaman: “fenasın, çirkinsin, sen adam olmazsın, akılsızsın” deme belki inanır. Şunları söyle: “iyisin, güzelsin, zekisin, çalışkansın, istersen yapabilirsin.” Çocuğa hiddetlenme, ona dayak atma: duyur, düşündür” (Akman, 25 Nisan 1935, s:3).

9 Şubat tarihli Times gazetesi yazıyor: Siyasal özgürlük yarışında Türk kadınları Avrupalı kardeşlerini çok geride bırakmışlardır... Bununla beraber Türk kadınının yaşamında yapılan bu değişiklik zannedildiği kadar büyük bir yenilik değildir. 14. yüzyılda şarkta seyahat edenler görmüşlerdir ki Anadolu’daki Türk kadınları, İran ve Arap dünyasındaki kadınların yaşam tarzıyla kıyaslandığında çok daha serbest idiler...Türk ihtilali, kadının yaşamında eski usullere geri dönüşünden başka hiçbir şey ifade etmemiştir (Anadolu Gazetesi, 21 Şubat 1935:2).

Frankfort’ter Zeitung Gazetesinin bir makalesinde; gelişmekte olan Türk milli devleti, son zamanlarda Türk kadınının hayatında emsalsiz bir inkılap yapmıştır. Türk kadını, genel hayat içine sevk edilmiştir. Bu bağlamda Türk kadını hiç beklemediği halde kendini medeni hakların sahibi olarak bulmuştur (Anadolu Gazetesi, 27 Şubat 1935:2). Aile saadetinin ne gençlik ne para ne de sağlıkta olduğunu, aile saadetinin ailede, ahlaki bir kadın ve erkek eşitliği ile mümkün olacağı bu gazete haberinde vurgulanan konu olmuştur (Anadolu Gazetesi, 14 Temmuz 1935:4). Bizde Aile başlıklı yazıda da Türk aile yapısının dünyada en sağlam ve en iyi aile olduğu vurgulanmıştır (Anadolu Gazetesi, 3 Temmuz 1935:3).

“Açık hava veya kır, orman okullarının havanın ve güneşin yardımcı faydalarından dolayı, Avrupa’da çok yaygın kurumlar olduğu vurgulanmıştır. Bu okulların sadece beden sağlığına iyi gelmediği, bu okulların, öğrencilerin akademik, sosyal ve ruhsal gelişimlerinde ve akademik başarılarında da olumlu yönde etki yaptığı ve geliştirdiği vurgulanmıştır. Bu okulların genel sağlık bakımından çok olumlu okullar olduğu ifade edilerek, kır ve orman okulu kurulacak yerlerin; ağaçlık kuzey rüzgârlarını tutmayan, bazen denize yakın bazen de denize uzak yer olması gerektiği ifade edilmiştir. Bu orman okullarında öğrenci sayısının en fazla yüz öğrenci olması gerektiği belirtilmiştir. Bu okulların eğitiminde derslerin yarım saati geçmemesi gerektiği ve en fazla dört seferden fazla ders olmaması gerektiği vurgulanmıştır. Öğrencilere bu kurumlarda günde dört defa yemek verilmekte olduğu, günlük ufak çevre gezileri yapıldığı bu gezilerde yeni çok şeylerin öğrenildiği, çok az emek ve masrafla çok fazla kazanım sağlandığı vurgulanmıştır. Bu okullarla ilgili yapılan araştırma sonuçlarında; kansız çocukların kan değerinin normalleştiği, tembel, gevşek öğrencilerin canlandığı, mutlu kişiler haline geldiği, çevik ve dinçleştiği, beyin fonksiyonlarının ve çocuğun kabiliyetlerinin arttığı ifade edilmiştir. Ayrıca bu okullar sayesinde çocukların uyku düzeninin sağlandığı, iştahlarının arttığı, asabi hırçın çocukların mülayim ve söz dinleyen kişiler haline geldiği ve bu sonuçların bilimsel yönden de ispat edildiği yazılmıştır” (Anadolu Gazetesi, 16 Ağustos 1935:3).

“Orman okullarında çocukların açık havada yaşamları ile çocukların güneş kürü de yaptıkları ifade edilmiştir. Bu okulların sınıflarının sabit olmadığı hava koşullarına göre istenilen yerde sınıf oluşturulduğu vurgulanmıştır. Bu okullarda güneşlenmenin etkisi ile çocuğun bedeninin güçlendiği, kambur çocukların burada iyileştiği, boylarının uzadığı, çıkık ve zayıf karınların düzeldiği ve özellikle burada eğitim alan öğrencilerin kısa zamanda neşeli, güler yüzlü, sevimli, sevinçli oldukları ruhları ile boylarının dengeli bir ilerleyişle güzelleştiği vurgulanmıştır. Çocukların bu okullara yönlendirilmesi istenmiştir”. (Anadolu Gazetesi, 17 Ağustos 1935:3).

“Le Tribune des Nations” gazetesinin Türk kadınları sayıtlığı ismi ile yazılan makalede de Türkiye’de 1904-1934 dönemi arası Türk kadınlarının hayatı karşılaştırılmıştır. Bu dönemde özellikle 1926-1934 tarihleri arasında Türk kadınlarının Türk erkekleri ile eşit hale geldiği ve medeni haklara kavuştukları ifade edilerek Türk kadınlarının bu kazanımları, Mustafa Kemal Atatürk sayesinde elde ettikleri yazılmıştır (Anadolu Gazetesi, 24 Kanunusani 1935:3).

Anadolu gazetesinin incelenen tarihteki yayımlanan gazete makalelerinin genel özellikleri incelenildiğinde; nicel olarak doğrudan kadın ve çocuk ile ilgili makale sayısının sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. 1935 yılı Anadolu gazetesinde kadın ve çocuk ve basının halk eğitimindeki önemi ile ilgili on iki tane makalenin varlığı tespit edilmiştir. Bahsi geçen yazıların künye bilgileri de kaynaklar kısmında belirtilmiştir. İncelenen dönemdeki yazıların sınırlı sayıda olmasının en önemli nedeni de inceleme konusu yapılan zaman aralığının bir yıl gibi kısa süreyi içermesinden kaynaklanmıştır. Ayrıca bu dönemde konuyla ilgili yazıların sınırlı sayıda olması önceki yıllarda bu konuların yoğun bir şekilde basında yer bulmasından kaynaklanmaktadır. Bunlarla beraber yayımlanan gazete yazılarındaki kadın ve çocukla ilgili aktarılmak istenen eğitimsel amaçlı yazıların dönemin eğitim ve kültür politikalarıyla paralel nitelikte ve etkileyici içeriklerden oluşturulduğu görülmüştür.

SONUÇ

Yeni Türkiye’de çocuk ve kadına değer verilmiştir. Dolayısıyla medeniyet göstergelerinden olan kadın ve çocuğa sevgi ve saygı, Türk kültürünün evrensel değerleri içinde barındırdığını göstermesi bakımından önemlidir. Bu bağlamda; aile saadetinin ailede, ahlaki bir kadın ve erkek eşitliği ile mümkün olacağı, Türk aile yapısının dünyada en sağlam ve en iyi aile olduğu, Atatürk döneminde Türk kadınlarına çok geniş bir istikbal ufku açıldığı, Türk kadınlarının siyasi özgürlükte Avrupa kadınlarını geride bıraktığı gazete yazılarında vurgulanan konular olduğu görülmüştür. Ayrıca ailede çocuk terbiyesinde en önemli rolün annede olduğu, çocuğa dayak atılmaması, hiddetlenilmemesi gerektiği, çocuğun düşündürülmesi gerektiği, Türk çocuğunun Türk devriminin canlı ülkü sembolü olduğu, çocukların iyi bir eğitim için orman okullarına yönlendirilmesi gerektiği gazete yazılarının vurgulanan diğer konuları olmuştur. Bu

bağlamda ifade edilen konu başlıklarının 1935 yılı Anadolu Gazetesi yazılarında yer alması, gazetelerin; kadınların ve çocukların eğitiminde etkili olduklarını göstermesi bakımından oldukça önemlidir.

Etik: Bu makalenin yayınlanmasıyla ilgili herhangi bir etik sorun bulunmamaktadır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanması ile ilgili olarak herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Yazım Süreci Yapay Zeka Kullanımı: Beyan edilmemiştir.

Ethics: There are no ethical issues with the publication of this manuscript.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The authors declared no potential conflicts of interest with respect to the research, authorship, and/or publication of this article.

Financial Disclosure: The authors declared that this study received no financial support.

Use of AI for Writing Assistance: None declared.

KAYNAKÇA

Türkçe Makale:

- Benal, N. İ. (1935, Nisan 25). Çocuk terbiyesinde kadın. *Anadolu Gazetesi*. [Turkish]
- Bir Pedagogun Düşünceleri: Çocuk ve halk terbiyesi bakımından gazeteler. (1935, Haziran 8). *Anadolu Gazetesi*. [Turkish]

- Başbakan General İsmet İnönü'nün Türk kadını hakkında bir yazısı. (1935, Kanunusani 2). *Anadolu Gazetesi*. [Turkish]
- Çakır, G. (2019). *Atatürk dönemi'nde çocuk, kadın ve aile algısı* [Unpublished doctoral dissertation]. Dokuz Eylül Üniversitesi. [Turkish]
- Dışarıda Türkiye: Kadınlar rey veriyor. (1935, Şubat 21). *Anadolu Gazetesi*. [Turkish]
- Dışarıda Türkiye: Türk kadını. (1935, Şubat 27). *Anadolu Gazetesi*. [Turkish]
- Doğan, A., & Kılınç, M. (2020). Cumhuriyet dönemi Türk kadınının modernleşmesinde öncü bir kurum: İsmet Paşa Kız Enstitüsü Ankara (1928–1938). *OPUS International Journal of Society Researches*, 16(29), 2371–2380. [Turkish] [CrossRef]
- Akman, E. H. (1935, Nisan 25). Ana-babalara. *Anadolu Gazetesi*. [Turkish]
- Özgen, İ. (1935, Ağustos 16). Hekim gözü ile: Çocuk medeniyet güneşidir 1. *Anadolu Gazetesi*. [Turkish]
- Özgen, İ. (1935, Ağustos 17). Hekim gözü ile: Çocuk medeniyet güneşidir 2. *Anadolu Gazetesi*. [Turkish]
- Aktaş, K. K. (1935, Temmuz 14). Görüşler ve sezişler: Ailede saadet. *Anadolu Gazetesi*. [Turkish]
- Kılınç, M. (2024). *Avrupa ve Türkiye eğitim sistemleri: Okul odaklı mesleki ve teknik eğitim (1923–2023)*. Nobel Akademi. [Turkish]
- Kızlarımızın, kadınlarımızın namusu. (1935, Ağustos 10). *Anadolu Gazetesi*. [Turkish]
- Kaya, M. (2023). *Anadolu Gazetesi*. In Atatürk Ansiklopedisi. Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı. <https://ataturk-ansiklopedisi.gov.tr/detay/1427/> [Turkish]
- Gökçe, O. R. (1935, Temmuz 3). Düşündüklerim: Bizde aile. *Anadolu Gazetesi*. [Turkish]
- Yabancı gözü ile: Türk kadını ve nüfus işlerimiz. (1935, Kanunusani 24). *Anadolu*

EKLER

EK1: Başbakan General İsmet İnönü'nün Türk Kadını Hakkında Bir Yazısı

Başbakan General İsmet İnönü'nün Türk Kadını Hakkında Bir Yazısı..

— Baştarafı 1 inci sahfede —

Mecmuanın bu sayısında baş yazı olarak Türk kadınlarının siyasa alanına girişi başlığı altında İsmet İnönü'nün öz Türkçe şu yazıları vardır.

Türk kadınları sayılabilecek kadar seçilmişlerdir. Bu erişmeden zevince duyduklarını anlıyoruz. Yurdun her yanından bize gönderdikleri telyazılarında ulusal kurultayın son yasaı dolayısıyla coşkun duygularını bildirmektedirler. Kimse kadınlarımızı görmeğe çok görmeyecektir.

Türk kızının en yüksek erşilik belgesini ulusal kurultaydan almış olması hepimiz için bayramı yapacak bir yarıştır. Türk kıızı son yılda çok ölgünlük gösterdi. Kurtuluş çağında doğrudan doğruya savaşa değen çalışmalarında söz açacak değildi. Çağ bize çok çetin yüz ile çıkmıştı. Ben işte bu kurunda kadınlarımızda beliren engin uzluğu öğmek istiyorum.

Kadınlar yaşama didimmesine pek yürekli atıldılar. Yalnız evde ve tarlada kalmıyarak kentlerin dolaşık geçim bucaklarına sokuldular. Okula ve fakültelerin göz yıldızları köşelerine girdiler. Yazıcı, avukat, hekim kadınlar, baytar fakültesinin bilgi salonunda bıçakla çalışan, yüce mühendis okulunda yetişen kızlarımız görüldü. Üniversitede kimya hocalığında kadınlarımız vardır. Hoca okulasında ve liselerde kadın başkanlarımızın işlerini iyice başardıklarını görmekle övünüyoruz.

Yaşayışın her alanında kadınlar kendi emeklerini çıkarmak için arı adlarını koruyarak ve aza katlanarak iş aramaktadırlar. Ben hem hergün böyle bütün yürekli Türk kızları ile karşılaşırım. Unutmamalıyız ki, bütün bu görüşmeler son oniki yılın özlükleridir. Kadınlar Cumurluk kurumuna koyu karanlık bir tutsak çağından geçtiler. Bizim cumurlukta kadınlarımızı sağladığımız yalnız karanlık anlayışların saldırılarına yol ve yön bırakmamaktır. Bukadar ilköç ve en az bir yardım kadınıımızın yüksek varlığını güne çıkarmak yeter olmuştur. Yeni Türk topluluğunda yaşayışın, gerek bilek, gerek us ile başarıdan bütün işlerinde görgü kazandıran sesi gör kadınları gövünüzün önüne getirir misiniz? Bu kadınların çevirdikleri ev barklardan düzgün ocak, yetiştirdikleri çocuklardan sağlam ve erkli döl bulunur mu?

Bu kadınlar ana olarak yuvalarımızın ve sayılabilecek kadar büyük yurdun koruyucusu ve bekçisi olacaklardır. Yeni Türk derneğini bizim özlediğimiz ve göz diktiğimiz kılıkta yetiştirmek her nedenden önce Türk kadınının işi ve borcudur. Türk kadınının yurdun her köşesinde bu yüce saygı ile görülmesi için onun tarlada ve kende biraz soluk alarak yaşaması için sayılabilecek seçilmesi gerek idi. Umarız ve bekleriz ki kadınlarımız yeni çıktıkları yüce orundan el uzatarak soysal yaşayışın türlü alanındaki coşkun yurddaşları daha kolay yükeceklerdir. Buyruk isai, kadınların evlere, topluluklara karşı özlük erkeklerinden daha değerli ve daha gerçekli olacağına duruksamıyoruz. Bu yazılarım sevgili ümidlerimdir. Bunlara son günlerde ülkenin her bucagından bana tel çeken sayın kadınlarımız kendi sözlerine ve duygularına karşılık tutarlarsa gönülüm gönenc ile dolacaktır.

Fransa-İtalya Müzakereleri..

— Baştarafı 1 inci sahfede —

Avusturya'nın istiklali ve orta Avrupa'da barışın kurulması hakkındadır. Ve en mühim zorluklar da işte bu iki iş üzerinde toplanmaktadır. Son anda iyi bir değişiklik olmazsa bu güçlükler yenilenmeyecek gibi gözükmektedir. Ve Bay Lava'nın'da ikinci kanunun ikisinde Roma'ya seyahati geri kalacaktır.

Fransa, Avusturya istiklalinin korunması için bir anlaşma teklif etmiştir. Fakat büyük devletlerin garantisini isteyen Avusturya eski Avusturya-Macaristan imparatorluğunun topraklarında kurulan devletlerin garantisini reddetmektedir. Öte taraftan İtalya'da Fransız projesine karşı yaptığı son tadil tekliflerinde, tadilcilik fikirlerine hâlâ bağlı bulunduğunu göstermiştir.

Muahedeler mes'alesi:

Paris, 31 (A.A) — Salâhiyettar mehafilde açıkça söylenildiğine göre Fransızlarla İtalyanlar arasında...

Kaynak: Anadolu Gazetesi, 2 Kanunusani 1935, s.6